

Hoofdkantoor

Postadres Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam

Bezoekadres
Narilaweg 10
1043 BX Amsterdam

Ministerie van Algemene Zaken
Minister-president Rutte
Postbus 20001
2500 EA, Den Haag

Postadres
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

T 0900 330 0300
F 020 68 44 541
I www.fnv.nl

Bank
63 50 33 178

Datum
22 augustus 2011
Ons kenmerk
CP/006/hc
Onderwerp
Open Brief Koopkracht en Kwaliteit

Uw kenmerk

Telefoonnr.
020 58 16 570
E-mail
Leon.Noorlander@vc.fnv.nl,
Jeroen.Visser@vc.fnv.nl

Geachte heer Rutte en leden van het kabinet,

De begroting die u met Prinsjesdag gaat presenteren wordt de meest belangrijke van uw regeerperiode. In deze begroting zal duidelijk worden wat de effecten van de harde bezuinigingen en lastenverzwaringen uit het regeerakkoord zullen zijn in de komende jaren. En als de voortekenen niet bedriegen dan dreigt een slagveld met forse aanslagen op de kwaliteit van de samenleving en op de koopkracht van werknemers, zzp-ers, ouderen en uitkeringsgerechtigden, met name bij de lagere en middeninkomens. Nadat we in 2010 al te maken kregen met het grootste koopkrachtverlies sinds de jaren '80 en we dit record in 2011 helaas dik gaan overtreffen, heeft het CPB berekend dat bijna iedereen er tot 2015 jaarlijks aan koopkracht op achteruit zal gaan. De FNV vindt dit oneerlijk, onnodig en onverstandig. We roepen u in deze open brief op om de koopkracht van de hardwerkende mensen in Nederland overeind te houden, in 2012 en de jaren daarna. Zij zijn de motor achter de Nederlandse samenleving. Een dergelijk beleid is gezien de toenemende onzekerheid in de economische ontwikkeling des te harder nodig. Het is daarbij zeer gewenst dat het kabinet zorgt voor breed maatschappelijk en politiek draagvlak. De onrust om ons heen vraagt voor Nederland om een overheidsbeleid dat een breder draagvlak in de Tweede Kamer heeft dan de helft plus één.

Oneerlijk

Verstopt in de negatieve koopkrachtcijfers zit een behoorlijk verschil tussen koopkrachteffecten voor individuele huishoudens. Hoewel we er allemaal op achteruit gaan, zal de een het veel sterker gaan merken dan de ander. Jonge gezinnen met kinderen in de opvang, gehandicapten en chronisch zieken met een PGB, mensen met een uitkering of in de sociale werkvoorziening en mensen die werken in de collectieve sector gaan er bovengemiddeld op achteruit. Daar tegenover staat dat huishoudens met een inkomen ver boven modaal er met de plannen van het kabinet nauwelijks op achteruit gaan.

De lasten van de crisis en de vergrijzing komen voornamelijk op de schouders van de lagere- en middeninkomensgroepen. Aan hogere inkomens wordt per saldo helemaal geen extra bijdrage gevraagd. Recent heeft het SCP uitgerekend dat hoge inkomens nu al meer dan twee keer zoveel ondersteuning ontvangen van de overheid dan iemand met een modaal inkomen.

De echte keuzes van het kabinet Rutte-Verhagen:

Bijstand omlaag, villasubsidie verbeterd

Het kabinet verlaagt de netto bijstandsuitkeringen in Nederland stapsgewijs met 14% (van € 654 naar € 562 per maand¹), maar ook heeft uw kabinet de bevrozing van de grens voor het eigen woningforfait voor huizen boven € 1 miljoen teruggedraaid. Dit terwijl iemand met een hypotheekschuld van € 500.000 maandelijks nu al meer hypotheekrenteaf trek van de overheid ontvangt dan iemand met een (bijstands)uitkering krijgt aan totale inkomensondersteuning.

Huurders getroffen, kopers gesteund

Het kabinet kiest ervoor om huurders eenzijdig te treffen met een korting op de huurtoeslag, een extra huurverhoging voor mensen in de huursector en het verhogen van de maximale huur in plaatsen met woningnood. Kopers worden daarentegen gesteund door het verlagen van de overdrachtsbelasting. Dit is een indirecte inkomensoverdracht van huurders naar kopers.

Snijden in kinderopvang, bolidebonus invoeren

Het kabinet verhoogt de eigen bijdrage van ouders in de kinderopvang fors, maar verlaagt vrolijk de belasting (BPM) op bolides als de Audi R8 en de Porsche Cayenne, zodat deze tienduizenden euro's goedkoper worden. Tegelijkertijd wordt de belasting op veel middenklassenauto's wel verhoogd (Peugeot 207, Volkswagen Polo), ook als deze milieuvriendelijker zijn. De topinkomens worden niet alleen ontzien, maar er is zelfs een overdracht van lage- en middeninkomens naar hoge inkomens. Door dit douceurtje voor dure auto's terug te draaien kan de hele bezuiniging op de kinderopvang worden afgeblazen.

Koopkrachtdaling overheidswerknemers, lastenverlichting bedrijfsleven

Het kabinet weigert mensen in de collectieve sector meer te geven dan de nullijn, terwijl de prijzen stijgen. Zo komt de kwaliteit van o.a. onderwijs, zorg, defensie, re-integratie steeds verder onder druk te staan. Hoe moeten overheidswerkgevers nog goede mensen aan zich binden, als ze op een krappe arbeidsmarkt ver achter gaan lopen op het gewone bedrijfsleven? Hiernaast wil het kabinet 70.000 plekken in de sociale werkvoorziening wegsaneren. Zij moeten buiten het werkbedrijf aan de slag op een moment dat het kabinet met haar beleid nauwelijks extra werkgelegenheid creëert.

Hier tegenover staat dat het kabinet heeft besloten om werkgevers volledig te ontzien. Er staat in het regeerakkoord nagenoeg geen lastenverzwaring voor het bedrijfsleven. De kosten van vergrijzing en crisis en de maatschappelijke gevolgen van de bezuinigingen komen bijna helemaal op de schouders van werknemers.

¹ Netto per maand voor alleenstaande, incl vakantietoeslag.

Spaarloon weg, misbruik belastingvoordeel lijfrentepolis toegestaan

Het kabinet schaft het spaarloon ineens af. Tegelijkertijd worden de fiscale regels zo opgerekt dat hoge inkomens nog maar 15% belasting hoeven te betalen over de uitkering van hun lijfrentepolis, in plaats van de gebruikelijke 52%. Niet toevallig hebben mensen met lage- en middeninkomens bijna nooit een substantiële lijfrentepolis.

Onnodig

In het regeerakkoord is aangekondigd dat het noodzakelijk zou zijn om in 2015 structureel € 18 miljard te bezuinigen op de overheidsfinanciën. Veel partijen, waaronder de FNV, vonden dit een veel te hoog bedrag. De FNV heeft destijds al aangegeven dat de budgettaire terugval in belangrijke mate conjunctureel van aard is en in overwegende mate niet structureel. Hier past geen overdosis aan lange termijn structurele bezuinigingen bij. Te hard snoeien tast het prille economische herstel aan en heeft een negatief effect op de bestedingen en investeringen in werkgelegenheid in Nederland. Ook organisaties als OESO en IMF hebben hiervoor gewaarschuwd. Helaas heeft het kabinet dit toch uitgezet in het regeerakkoord. De effecten hiervan dreigt iedereen de komende jaren te voelen in de portemonnee. Het is dus verstandig om in de begroting van 2012 alsnog gas terug te nemen

Sinds het regeerakkoord is uitgebracht is de werkloosheid veel lager gebleven dan waar het kabinet bij aantreden rekening mee had gehouden en het EMU-saldo (begrotingstekort) valt ook mee. Dit betekent dat er eigenlijk nog minder reden is om zo hard te snijden als destijds betoogd. In het jaarverslag van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over 2010 bleek al dat we € 1,2 miljard minder aan uitkeringen hebben betaald dan verwacht.

Met een beetje politieke wil en visie kunt u dus de keuze maken om de veel te harde maatregelen in de zorg, kinderopvang en sociale zekerheid terug te draaien, zonder de overheidsfinanciën uit het oog te verliezen. Een te snelle terugkeer naar begrotingsevenwicht zal een te zware wissel trekken op de samenleving. In tijden van grote onrust in de wereld, is het juist van belang dat het kabinet alle Nederlanders zekerheden en een perspectief biedt, vooral aan mensen die zich nu al in een onzekere en afhankelijke positie bevinden.

Onverstandig

De eurozone staat sterk onder druk. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door overschotten en tekorten op de betalingsbalans. Nederland is net als Duitsland een van de landen binnen de eurozone met een behoorlijk overschot op de betalingsbalans. De economische groei is ook in deze landen nog vrij mager en wordt vooral gedreven door de export binnen Europa en minder door binnenlandse investeringen en consumentenbestedingen. Omdat verschillende Europese landen het economisch moeilijk hebben zal onze export naar hen afnemen wat onze economische groei verder zal afremmen. Dit economische model is voor landen als Nederland en Duitsland daarom niet lang houdbaar. Door bestedingen in overschotlanden aan te jagen helpen we de tekortlanden en uiteindelijk ook ons eigen economisch perspectief. Het kabinet zou hierin het voortouw moeten nemen en draagvlak in Nederland voor moeten creëren.

De Zuid-Europese malaise leidt in Nederland tot lagere financieringslasten doordat de rente hier daalt als de rente daar stijgt. Daarom is het moment gekomen dat Nederland de Nederlandse groei zelf sterker moet gaan dragen. Het wordt tijd dat we gaan doen wat we kunnen doen: investeren in kwaliteit en in het consumentenvertrouwen. En dat betekent het inperken van de eigen bezuinigingsdrift om het vertrouwen in de economie te laten groeien. De *topspeed* bezuinigingen van het kabinet maken onnodig slachtoffers in eigen land en bedreigen de eenheid in de eurozone.

Na de verantwoorde loonontwikkeling van de sociale partners in de laatste jaren om de werkgelegenheid in de crisis succesvol op peil te houden, wordt het tijd dat de overheid zich ook verantwoordelijk gaat opstellen. Dit is goed voor de toekomst van de euro, goed voor de bedreigde slachtoffers van de overmatige bezuinigingen en goed voor de koopkracht in eigen land.

FNV: Investeer in groei en kwaliteit

Ook de FNV vindt dat een evenwichtige mix tussen bezuinigingen en een eerlijke verdeling van lasten nodig zijn om de overheidsfinanciën op lange termijn gezond te houden. Maar je kunt snoeien met als doel om groei in de toekomst meer ruimte te geven en je kunt snoeien met als doel om de groei langdurig te beknotten. De FNV pleit voor het eerste, maar uw kabinet lijkt te kiezen voor een samenleving die permanent klein wordt gehouden. Een samenleving waarin door het gebrek aan investeringen het vertrouwen in de toekomst wordt ondermijnd. Een samenleving waarin een steeds grotere tweedeling ontstaat tussen kansarmen en kansrijken en waarin samenhang en onderlinge solidariteit afnemen.

Wat we juist nodig hebben in Nederland is politieke moed en visie om een investeringsagenda voor de toekomst op te stellen. Een agenda die alle inwoners van Nederland het vertrouwen biedt dat we werken aan een goede toekomst, met een kwalitatief sterke publieke sector en participatiemogelijkheden voor iedereen. Een toekomst waarbij iedereen profiteert in goede tijden en naar draagkracht meebetaalt in slechte tijden.

De FNV staat voor toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige publieke dienstverlening. De bezuinigingen van het kabinet raken echter direct aan de kwaliteit van de publieke dienstverlening. Juist investeringen in de publieke sector, als het onderwijs, vormen een antwoord op de crisis en een directe investering in onze toekomst. De FNV roept u op vooral de bureaucratie te verminderen om zo ruimte te creëren om de kwaliteit te verbeteren. Dit is in het belang van de werknemers in publieke sectoren en voor de samenleving als geheel. De FNV wil geen bezuinigingen zonder een discussie over de vermindering van taken. We willen voldoende borging van vrije onderhandelingen, met een reëel uitzicht op een marktconforme loonontwikkeling en in geval van reorganisaties willen we geen gedwongen ontslagen.

De keuzes van het kabinet zijn oneerlijk, onnodig en onverstandig. Gelukkig heeft het kabinet nog een paar weken de tijd tot Prinsjesdag om dit recht te zetten.

Datum
22 augustus 2011
Ons kenmerk

Pagina('s)
5 van 5

Kies voor kwaliteit en koopkracht!

De FNV roept dit kabinet op om de koers te wijzigen en in te spelen op de mogelijkheden en verantwoordelijkheid die een keuze mogelijk maken. De FNV roept op tot een beleid dat een breder maatschappelijk draagvlak heeft door de rekening van de crisis niet eenzijdig bij lagere- en middeninkomens te leggen. Er is de keuze voor een koers van kwaliteit en koopkracht of de keuze voor een koers van fantasieloze bezuinigingen. Wij kunnen ons niet voorstellen dat u blijft kiezen voor het verlies aan economische groei en werkgelegenheid dat door het regeerakkoord wordt veroorzaakt. Wij kunnen ons niet voorstellen dat u blijft kiezen voor de afbraak van regelingen voor arbeidsgehandicapten, chronisch zieken en de sociale werkvoorziening. En we kunnen ons niet voorstellen dat u blijft kiezen voor het jarenlange koopkrachtverlies voor alle mensen in Nederland. De FNV kiest hier in ieder geval niet voor en zal er alles aan doen om de koopkracht voor alle Nederlanders en de kwaliteit van de publieke dienstverlening op peil te houden. Wij roepen u op om ook deze keuze te maken, voor kwaliteit en koopkracht.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, reading 'Catelene Passchier'. The signature is stylized and cursive, with the first name 'Catelene' written in a large, flowing script and the last name 'Passchier' written in a smaller, more legible script below it.

Catelene Passchier
Coördinator Arbeidsvoorwaarden FNV